

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1395/2023
14.02.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелене Ивановић, председника већа, Жељка Шкорића и Весне Субић, чланова већа, у парници из радног односа тужилаца АА, ББ и ВВ, свих из ..., чији је пуномоћник Срђан Ивковић, адвокат из ..., против туженог Јавног предузећа „Комуналац“ са седиштем у Пироту, чији је пуномоћник Љиљана Раденковић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3267/22 од 25.01.2023. године, у седници одржаној 14.02.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3267/22 од 25.01.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужилаца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 3267/22 од 25.01.2023. године, укинута је пресуда Основног суда у Пироту П1 296/21 од 22.03.2022. године и пресуђено тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се утврди да је решење туженог о отказу уговора о раду сада пок. ГГ, бив. из ..., број .. од 14.07.2014. године незаконито и да се исто поништи, као и да се обавезе тужени да тужиоцима на име неисплаћене нето зараде за период од 15.07.2014. године до 28.02.2019. године исплати износ од 1.544.887,72 динара, са законском затезном каматом на сваки доспели месечни износ од доспећа до исплате, па су обавезани тужиоци да туженом на име нужних парничних трошкова накнаде износ од 108.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију, а трошкове за састав тог одговора је тражио.

Врховни суд је испитао добијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, ... 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23 – други закон) – у даљем тексту: ЗПП и утврдио да ревизија тужилаца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, након одржане расправе пред другостепеним судом, правни претходник тужилаца, сада пок. ГГ, је почев од 22.11.1978. године био у радном односу на неодређено време код туженог, с тим да је 13.10.2008. године премештен на радно место чистача улица. Поводом спорног догађаја, именовани је предао туженом 02.07.2014. године својеручно писану изјаву у којој је навео да тог дана није доручковао, да је у 11,30 часова попио редовну терапију, да му је неки човек дао новац који је дуговао извесној тетка ДД да јој однесе, да ју је затекао како пече ракију и да је, заборавивши на претходно попијене лекова, попио две ракијице. На наводе из Упозорења туженог о постојању разлога за отказ уговора о раду број .. од 03.07.2014. године, да је учинио повреду радне обавезе у виду несавесног и немарног извршавање обавеза и дужности, неодговорног располагања и коришћење средстава рада и опијања у току рада, изјаснио се да су наводи тачни, али да је он био под лековима за смирење, из ког разлога га је мала количина алкохола опила да није знао шта се десило. Поводом истог упозорења синдикат туженог је доставио мишљење да је сагласан да је именовани учинио повреду радне обавезе, али је предложено да се узму у обзир његов стаж и социјални статус. Оспореним решењем туженог број .. од 14.07.2014. године отказан је уговор о раду сада пок. ГГ из истих разлога као у наведеном упозорењу. Из приложене медицинске документације је утврђено да је сада пок. ГГ боловао од епилепсије. Према налазу и мишљењу вештака неуропсихијатра, лечен је уназад десет година од стране неуролога и психијатра због разних тегоба, са постепеним развојем алкохолне зависности, односно од душевних понашања проузрокованих употребом алкохола, када је долазило и до епилептичних напада, с тим да се нередовно јављао на контролне прегледе (имао је само једну контролу у марту 2014. године када је био у стабилном стању), па се узимајући у обзир карактеристике прописаних лекова за лечење алкохолне зависности не може говорити о значајном утицају истих на његово расуђивање. Вештачењем од стране вештака економско-финансијске струке утврђена је висина нето износа зараде и отпремнине од 1.544.887,72 динара са законском затезном каматом.

Код напред утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је закључио да је оспорено решење туженог донето у законито спроведеном поступку, током кога је доказано да је критичном приликом сада пок. ГГ, пре конзумације алкохола, извршио повреде радних обавеза, несавесно и немарно извршавање радних обавеза и дужности и неодговорно располагање и коришћење средстава рада, а које су му тим решењем стављене на терет. Притом, имао је у виду да су све изјаве које је сада пок. ГГ дао истоветне у погледу начина извршења ових повреда, да је он у свесном стању, односно при чистој свести напустио место рада и оставио поверена средства рада да би завршио своју приватну обавезу или, према другој изјави, да би се умио. Истовремено, према оцени другостепеног суда, он није дао оправдане разлоге за одлазак у други крај града, а уколико је и морао да оде у други реон, због чега је оставио средства рада којима је

био задужен. Следом тога, закључио је да је сада пок. ГГ, пре конзумирања алкохола, у свесном стању напустио реон где је био упућен на рад, које поступање има сва обележја повреде прописане као несавесно и немарно извршавање радних обавеза и дужности, као и да је средства рада при чистој свести оставио на улици, што значи необезбеђена, а које понашање је прописано као неодговорно располагање и коришћење средстава рада. У односу на трећу повреду радне обавезе која му је отказним решењем стављена на терет - у виду опијања у току рада, другостепени суд је нашао да нема одговорности сада пок. ГГ, јер та повреда није почињена скривљено, с обзиром на природу алкохолизма, као болести зависности, од које се именовани лечио од 2002. године.

По оцени Врховног суда, побијана пресуда је заснована на правилној примени материјалног права.

Према одредби члана 179. тачка 2) Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05 ... 32/13), послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца, и то: ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђене општим актом или уговором о раду.

Чланом 24. Анекса уговора о раду број 368/20 од 11.03.2013. године, предвиђено је да запосленом престаје радни однос отказом уговора о раду од стране послодавца на основу члана 179. тач. 2) и 3) Закона о раду и члана 109. став 1. тач. 3) и 4) Колективног уговора код послодавца, ако својом кривицом учини повреду радних обавеза: неблаговремено, несавесно и немарно извршавање радних дужности и обавеза (тачка 1); незаконито, нецелисходно или неодговорно располагање или коришћење средстава рада (тачка 2); долазак на рад у напитом стању или опијање у току рада (тачка 53).

Код утврђеног да је спорном приликом сада пок. ГГ у свесном стању, пре конзумирања алкохола, напустио реон где је био упућен на рад и оставио необезбеђена средства рада, учинио је повреде радних обавеза које су чланом 24. тач. 1) и 2) Анекса уговора о раду од 11.03.2003. године предвиђене као несавесно и немарно извршавање радних обавеза и као неодговорно располагање и коришћење средстава рада, па му је оспореним решењем туженог у законито спроведеном поступку отказан уговор о раду. Пре доношења тог решења упозорен је на разлоге за отказ уговора о раду, сагласно члану 180. Закона о раду, чиме му је омогућено право на одбрану.

С обзиром да је одбијен тужбени захтев за поништај отказа, тужени није у обавези да тужиоцима накнади штету применом члана 191. став 1. Закона о раду.

Неоснован је, по оцени Врховног суда, ревизијски навод којим се у суштини указује на одсуство скривљеног понашања сада пок. ГГ, односно да је његово напуштање радног места и средства за рад искључиво последица деловања његове болести, због тога што из налаза и мишљења вештака неуропсихијатра није утврђено да је он спорном приликом био неурачунљив, односно у стању у коме није могао да схвати значај својих радњи и да управља својим поступцима, дакле, ни услед симптоматске епилепсије од које је боловао, а нити лекова које је као терапију попио спорног дана.

Такође, отказним решењем туженог су сада пок. ГГ стављене на терет три повреде радне обавезе, које су све као посебне предвиђене наведеним Анексом уговора о раду и као такве, дакле, постоје независно једна од друге, па није основан ни навод ревизије којим се тврди супротно.

Имајући у виду све изложено, Врховни суд је нашао да ревизију треба одбити као неосновану, па је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Како је ревизија тужилаца одбијена као неоснована, одбијен је њихов захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка, док трошкови састава одговора на ревизију не представљају трошкове који су били потребни ради вођења парнице, па је на основу чл. 153. и 154. став 1. ЗПП одлучено као у ставу другом и трећем изреке.

**Председник већа – судија
Јелена Ивановић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**